

خلاصه درس

درس اول: زنگ آفرینش

زنگ آفرینش

نکته‌ی اول: جمله

«جمله» مجموعه‌ای از واژه‌هاست که اندیشه‌ها، خواست‌ها و عواطف ما را نشان می‌دهد. در واقع ما به وسیله‌ی جمله‌هاست که سخن می‌گوییم.

نکته‌ی ۱: اگر بخواهیم تعداد جمله‌های یک عبارت یا یک بیت را مشخص کنیم باید به این موارد توجه کنیم:

الف) فعل‌هایی که در جمله وجود دارند.

ب) فعل‌هایی که از جمله حذف شده‌اند.

ج) شبه جمله‌ها که خود شامل «ندا و منادا و اصوات» می‌شوند.

نکته‌ی ۲: گاهی جهت حفظ زیبایی شعر و نثر، فعل از جمله حذف می‌شود، اما آن فعل حذف شده خودش یک جمله به حساب می‌آید.

نکته‌ی ۳: کسی یا چیزی که مورد خطاب قرار می‌گیرد، «منادا» نامیده می‌شود.

مثل: ای خدا - یا حسین - پروردگارا

به نشانه‌های «ای - یا - ا»، نشانه‌های ندا می‌گویند.

نکته‌ی ۴: واژه‌هایی که خودشان به تنهایی معنای یک جمله‌ی کامل را می‌رسانند، شبه جمله (اصوات) نامیده می‌شوند. مانند: «کاش - ای کاش

- کاشکی - چشم - آمین - الهی - آفرین - احسنت - افسوس - دریغ - عجا - شگفتا - چشم - بلی - بله - البته - مبادا - زنهار - هان - ...»

مثال:

الهی راز دل نهفتن دشوار است و گفتن دشوار تر. (جمله ۳)

شبه جمله فعل حذف فعل (است)

منتظران بهار، فصل شکفتن رسید / مزده به گل‌ها برید، یار به گلشن رسید. (جمله ۴)

منادا فعل فعل فعل

ای منتظران بهار (در این جمله حرف ندا حذف شده است).

حرف منادا

ندا

صبر کن حافظ به سختی روز و شب / عاقبت روزی بیابی کام را (جمله)

فعل منادا فعل

نکته‌ی دوم: شخصیت بخشی (تشخیص)

تشخیص: یعنی نسبت دادن اعمال و ویژگی‌های انسان به غیر انسان.

برای مثال وقتی می‌گوییم: «گل می‌خندد»، «خندیدن» را که از کارهای انسان است به غیر انسان (گل) نسبت داده‌ایم.

نکته‌ی ۱: شخصیت بخشی از آرایه‌های ادبی به حساب می‌آید.

واژه‌هایی که از نظر املا و معنا مهم‌اند:

«اساس - عنایت - ظلمت - توفیق - فروغ - غوغا - غلتیدن - افق - زائر - طفولیت - متعبد - مصحف - طایفه - نمازگزاردن - برخاست - فارغ - زنجره»

تاریخ ادبیات

خواجه عبدالله انصاری: (قرن پنجم هجری) معروف به پیر هرات. آثار معروف وی: الهی‌نامه و مناجات‌نامه
نظامی گنج‌های: (شاعر معروف قرن ششم)
آثار نظامی: مخزن الاسرار - خسرو و شیرین - لیلی و مجنون - هفت پیکر - اسکندرنامه.
سعدی شیرازی: (شاعر و نویسنده‌ی بزرگ قرن هفتم). آثار معروف سعدی: بوستان (به شعر) گلستان (به نثر آمیخته به شعر)
 گلستان سعدی از آثار استادانه‌ی نثر فارسی است، نثر گلستان، مسجع است. نویسندگانی چون عبدالرحمن جامی در کتاب بهارستان، قاتنی شیرازی در کتاب پریشان و قائم مقام فراهانی در کتاب منشآت از گلستان سعدی تقلید کرده‌اند.
شیخ محمود شبستری: (از عارفان و عالمان قرن هشتم). اثر معروف: گلشن‌راز
قیصر امین‌پور: (از شاعران مطرح و موفق معاصر)، آثار: «در کوچه‌ی آفتاب، تنفس صبح، مثل چشمه مثل رود، به قول پرستو، آینه‌های ناگهان، دستور زبان عشق، گل‌ها همه آفتابگردانند،»

خلاصه درس

درس دوم: چشمه‌ی معرفت

دانش‌های زبانی و ادبی

نکته‌ی اول: انواع جمله از نظر مفهوم و پیام:
 جمله‌ها از نظر مفهوم و پیام چهارگونه‌اند: (۱) «**خبری**»: که خبری را به مخاطب می‌رساند، همیشه در پایان جملات خبری نقطه «.» می‌گذاریم.
 مثال: شبنم از روی برگ گل برخاست.
 (۲) «**پرسشی**»: پرسش و سؤالی را مطرح می‌کند. همیشه در پایان جملات پرسشی علامت سؤال «؟» می‌گذاریم.
 مثال: زیبایی زندگی و عمر در چیست؟
 (۳) «**امری**»: دستور به انجام کار یا درخواست انجام کاری را مطرح می‌کند، همیشه در پایان جملات امری نقطه «.» می‌گذاریم.
 مثال: همیشه خدا را به یاد داشته باش.
 (۴) «**عاطفی**»: احساس گوینده را نسبت به کسی یا چیزی نشان می‌دهد، همیشه در پایان جملات عاطفی علامت تعجب «!» می‌گذاریم. مثال: چه گل زیبایی!

نکته‌ی دوم: تشبیه

تشبیه: شبیه کردن کسی، چیزی یا حالتی به کسی، چیزی یا حالتی دیگر در صورتی که صفت یا ویژگی مشترکی میان آن‌ها وجود داشته باشد.
 هر تشبیه چهار رکن (پایه) دارد: (۱) «**مشبه**»: کسی یا چیزی است که قصد شبیه کردن آن به چیز دیگر وجود داشته باشد.
 (۲) «**مشبه‌به**»: کسی یا چیزی است که مشبه را به آن شبیه می‌کنند.
 (۳) «**ادات تشبیه**»: کلماتی که معنی شباهت را می‌رسانند و مشبه و مشبه‌به را به هم پیوند می‌دهند از قبیل: مثل، مانند، همچون، نظیر و . . .
 (۴) «**وجه شبه**»: ویژگی یا صفت مشترک بین مشبه و مشبه‌به است.

مثال: چهره‌اش چون ماه زیبا است.

مشبه ادات تشبیه مشبه‌به وجه شبه

واژه‌هایی که از نظر **املا و معنا** مهم‌اند:

«غرق - هیجان - زلال - معرفت - یقین - عظمت - جاذبه - اعجاز - لطیف - برهنه - مذاب - آمین - خویشاوند - غرور - ذرّت‌ها - نهال - معصوم - صفا - زمزمه - صخره - تیغی داس - قنداقه - خرناسه - معطل - تقلاً - تخلص - زمزمه - وداع - رفیق»

تاریخ ادبیات

دکتر علی شریعتی: نویسنده و اندیشمند معاصر

آثار: فاطمه فاطمه‌است - کویر - اسلام شناسی

طاهره ایبده: نویسنده‌ی معاصر

آثار: باغچه توی گلدان - به هوای گل سرخ

املا و لغت

۱. معنی واژه‌ی «عنایت» در کدام گزینه درست آمده‌است؟

(۱) گشایش	(۲) ستایش	(۳) بخشایش	(۴) آسایش
-----------	-----------	------------	-----------
۲. در کدام گزینه واژه نادرست معنا شده است؟

(۱) فروغ: نور	(۲) توفیق: موافقت	(۳) مونس: یار	(۴) معرفت: آگاه
---------------	-------------------	---------------	-----------------
۳. کدام گزینه از نظر معنایی با بقیه گزینه‌ها متفاوت است؟

(۱) جلال	(۲) جمال	(۳) شکوه	(۴) عظمت
----------	----------	----------	----------
۴. منظور از واژه‌ی «نامه» در بیت زیر چیست؟

«ای نام تو بهترین سرآغاز / بی‌نام تو نامه کی کنم باز»

(۱) کاغذ	(۲) نوشته‌ای که برای دیگران فرستند
(۳) کتاب	(۴) قرآن
۵. در بین واژه‌های زیر چند واژه نادرست معنی شده است؟

«روان: جان - نگریستن: نگاه کردن - سرشار: لبریز - زمزمه: نغمه - آبادی: روستا - ابد: جاودان - نانموده: نامشخص - فروغ: آشنایی - افق: غروب»

(۱) یک	(۲) دو	(۳) سه	(۴) چهار
--------	--------	--------	----------
۶. معنای واژه‌های «مجال - تقللاً - مویه» به ترتیب در کدام گزینه آمده‌است؟

(۱) فرصت - کوشش - گریه	(۲) مهلت - تمرین - نوحه
(۳) وقت - تقاضا - آنچه از مو ساخته باشند.	(۴) زمان - تلاش - موی
۷. کدام گزینه با واژه‌ی «معرفت» مترادف است؟

(۱) شناخت	(۲) تعریف	(۳) معارف	(۴) شهادت
-----------	-----------	-----------	-----------
۸. واژه‌های «فارغ - کام - خیش - مصحف» به ترتیب در کدام گزینه درست معنا شده‌اند؟

(۱) دوری - قدم - خویش - صحیفه	(۲) آسوده - سیل - خویشن - قرآن کریم
(۳) راحت - خواسته - گاوآهن - کتاب آسمانی	(۴) جدایی - آرزو - خود - صفحه‌های یک کتاب
۹. کدام واژه نادرست معنا شده‌است؟

(۱) سفر: مسافرت	(۲) قریب: بیگانه	(۳) اساس: بنیاد	(۴) طایفه: گروه
-----------------	------------------	-----------------	-----------------
۱۰. کدام گزینه با سایر گزینه‌ها «مترادف» نیست؟

(۱) خواسته	(۲) کام	(۳) مزه	(۴) آرزو
------------	---------	---------	----------
۱۱. در کدام گزینه به ترتیب معنی واژه‌های «متعبّد، زنجره، در پوستین خلق افتادن، وداع» درست آمده‌است؟

(۱) خدمت‌گزار، سیرسیرک، کنایه از گریه کردن، خداحافظی
(۲) عبادت‌کننده، مورچه، کنایه از غیبت کردن، خداحافظی
(۳) شکرگزار، نوعی حشره که از خود صدا تولید می‌کند، کنایه از غیبت کردن، خداحافظی
(۴) عبادت‌کننده، سیرسیرک، کنایه از گریه کردن، خداحافظی
۱۲. معنی واژگان «مونس، ظلمت، اندرز، زائر» به ترتیب در کدام گزینه آمده‌است؟

(۱) تاریکی - یار - نصیحت - دیدار کننده	(۲) یار - پند - تاریکی - زیارت کننده
(۳) همدم - تاریکی - پند - دیدار کننده	(۴) پند - تاریکی - همدم - زیارت کننده

۱۳. معنای درست واژه‌های «کارگشا، درازدستی، فارغ، گلدسته، غوغا، زائر، زنجره» در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) آسان‌کننده‌ی کارها، قدرت، آسوده، کنار، مهممه، دیدار کننده، سوسک
- (۲) حل کننده‌ی مشکلات، زورگویی، راحت، گنبد، آشوب، زیارت کننده، نوعی حشره
- (۳) آسان‌کننده‌ی کارها، ستمگری، آسوده، مناره، آشوب، زیارت کننده، سیرسیرک
- (۴) حل کننده‌ی مشکلات، زورگویی، آسوده، مناره، مهممه، عبادت‌کننده، گنجشک

۱۴. در کدام گزینه معنای واژه‌های نادرست آمده است؟

- (۱) متعبد: شکرگزار، مصحف: قرآن کریم، طفولیت: کودکی، دایه: مادر
- (۲) زلال: صاف، معصوم: پاک و بی‌گناه، اعجاز: معجزه، رُوله: فرزند
- (۳) قنداقه: دور پیچ کودک، گالش: نوعی کفش، تقلاً: جوشش، مویه: گریه
- (۴) عنایت: توجه، کژال: غزال، قروه: نام دهی است، گالش: نوعی کفش

۱۵. کدام واژه نادرست معنی شده است؟

- (۱) حیات: زندگی
- (۲) گزاردن: ادا کردن
- (۳) خاستن: طلب کردن
- (۴) غفلت: بی‌خبری

۱۶. معنی کدام واژه‌ی مشخص شده، نادرست است؟

- (۱) هم تو به عنایت الهی! (لطف)
- (۲) جهان جمله فروغ روی حق دان (نور)
- (۳) ای هست کن اساس هستی (پایه)
- (۴) غرقه‌ی اعجاز و شکوه خلقت بودم (نوآوری)

۱۷. کدام گزینه نادرستی املائی دارد؟

- (۱) عظمت و جلال و جاذبه‌ی خالق درس را با همه‌ی وجودم لمس می‌کردم.
- (۲) احساس می‌کردم آب‌های ذلال و ساقه‌های گوارای فهم و دانایی در من خواهد جوشید.
- (۳) گویی با همه‌ی ساقه‌های سرسبز، رفیق و خویشاوندم.
- (۴) روحم چنان غرق فهمیدن بود که از هیجان می‌لرزید.

۱۸. املائی کدام گزینه، نادرست است؟

- (۱) دست‌آویز
- (۲) نشاط
- (۳) خیشاوند
- (۴) یقین

۱۹. کدام گزینه غلط املائی دارد؟

- (۱) اساس هستی - زائر - اعجاز
- (۲) فارغ - طایفه - عظمت
- (۳) ظلمت - غوغا - متعبد
- (۴) غلتیدن - قفلت - نهال

۲۰. املائی کدام گزینه، نادرست است؟

- (۱) موضوع
- (۲) مذاب
- (۳) اعجاز
- (۴) قوه

۲۱. کدام گزینه، نادرستی املائی دارد؟

- (۱) شبینم از روی برگ گل برخاست
- (۲) زنگ تفریح را که زنجره زد
- (۳) یکی از اینان سر بر نمی‌دارد که دوگانه‌ای بگذارد.
- (۴) غرقه‌ی شکوه و اعجاز زیبایی خلقت بودم.

۲۲. در متن زیر چند نادرستی املائی وجود دارد؟

«کودکان پرنشاط گل‌بوته‌ها و نوجوانان امیدوار زرت‌ها در گوش نسیم، عامین می‌گفتند و من با غرور و مهربانی و خوشنودی باغ و صحرا را تماشا می‌کردم و در درخت‌ها و بوته‌ها می‌نگریستم.»

- (۱) ۳
- (۲) ۴
- (۳) ۱
- (۴) ۲

۲۳. املائی کدام گزینه با توجه به معنی درست است؟

- (۱) عزمت: بزرگی
- (۲) مصهف: قرآن
- (۳) ظائر: زیارت کننده
- (۴) افق: کرانه‌ی آسمانی

۲۴. در کدام گزینه نادرستی املائی وجود دارد؟

- (۱) آزاد معتل نماند
- (۲) باد صدای کژال را غلتاند و با خود برد.
- (۳) کژال به دنبال او زمین را خیش می‌کشید.
- (۴) هه‌زار آن سمت قروه بود.

۲۵. املای کدام گزینه با توجه به معنی نادرست است؟

- (۱) معصوم: پاک (۲) هَرَم: جای پاک (۳) اساس: پایه (۴) عنایت: لطف

۲۶. املای کدام گزینه با توجه به معنای آن نادرست است؟

- (۱) خوار: ذلیل (۲) فراغ: دوری (۳) ثواب: پاداش (۴) حیات: زندگی

۲۷. در کدام گزینه غلط املایی وجود دارد؟

- (۱) متعبد، طایفه، مصحف، طفولیت (۲) مذاب، غرقه، معرفت، احترام
(۳) آمین، نشاط، وداع، نحال (۴) ضمیر، صحرا، بوته، جاذبه

۲۸. در متن زیر چند نادرستی املایی وجود دارد؟

«کژال، صورت می‌خراشید و ذار می‌زد و می‌دوید، گرگ خاست چنگ بیندازد اما به خرناصه افتاده بود و کمی بعد دست و

پایش از تغلا افتاد. آزاد دست‌ها را ستون کرد و نفس زنان برخواست. کژال سرپا که دیدش به حق حق افتاد.»

- (۱) چهار (۲) پنج (۳) شش (۴) هشت

۲۹. عبارت «آب مایه‌ی است، نه جاروی است.» با کدام گزینه کامل می‌شود؟

- (۱) حیات و حیاط (۲) حیاط و حیات (۳) حیات و حیات (۴) حیاط و حیاط

۳۰. املای کدام گزینه با توجه به معنای آن نادرست است؟

- (۱) غفلت: بی‌خبری (۲) روله: فرزند (۳) خرناسه: صدای ناهنجار بینی یا گلو (۴) اساس: وسایل

۳۱. کدام گزینه نادرستی املایی دارد؟

- (۱) پاهای برحنه (۲) نوازش لطیف (۳) ایام طفولیت (۴) فرا گرفتن و فهمیدن

۳۲. کدام گزینه نادرستی املایی دارد؟

- (۱) دست‌ها را ستون کرد و نفس زنان برخاست. (۲) کژال به دنبال او زمین را خیش می‌کشید و مویه می‌کرد.
(۳) باد صدای کژال را غلطاند و با خود برد. (۴) چیزی از پشت صخره بیرون آمد، صدای زوزه‌اش پوست برتن کژال خراشید.

۳۳. واژه‌های کدام گزینه از نظر املایی، نادرست است؟

- (۱) قنداقه - حلقه (۲) تغلا - خرناصه (۳) معطل - قفلک (۴) جیغ زنان - عمیق

۳۴. بیت «این درختانند همچون خاکیان / دست‌ها بر کرده‌اند از خاکدان» مربوط به کدام گزینه است؟

- (۱) گلستان باب اول (۲) بوستان باب دوم (۳) گلستان باب ششم (۴) مثنوی دفتر اول

۳۵. نام صاحبان آثار «الهی نامه، گلستان، کویر، مثنوی» در کدام گزینه به ترتیب درست نوشته شده است؟

- (۱) خواجه‌عبدالله انصاری، سعدی، قیصرامین پور، مولوی (۲) خواجه عبدالله انصاری، سعدی، شریعتی، فردوسی
(۳) خواجه‌عبدالله انصاری، سعدی، شریعتی، مولوی (۴) خواجه عبدالله انصاری، سعدی، مولوی، شریعتی

۳۶. نظامی شاعر چه قرنی است؟

- (۱) قرن ۵ (۲) قرن ۶ (۳) قرن ۷ (۴) قرن ۸

۳۷. در کدام گزینه همه‌ی کتاب‌ها متعلق به «قیصر امین پور» است؟

- (۱) در کوچ‌های آفتاب، تنفس صبح، مثل چشمه مثل رود، کویر
(۲) در کوچ‌های آفتاب، تنفس صبح، آینه‌های ناگهان، مثل چشمه مثل رود
(۳) در کوچ‌های آفتاب، به قول پرستو، گلشن‌راز، مثل چشمه مثل رود
(۴) در کوچ‌های آفتاب، تنفس صبح، مخزن‌الاسرار، مثل چشمه مثل رود

- ۳۸.** متن درس، «کژال» اثر کدام نویسنده است؟
 (۱) دکتر علی شریعتی (۲) طاهره ایبید (۳) نادر ابراهیمی (۴) احمد بهمنیار
- ۳۹.** کدام منظومه از آثار «نظامی گنجه‌ای» نیست؟
 (۱) کلیله و دمنه (۲) لیلی و مجنون (۳) هفت پیکر (۴) اسکندرنامه
- ۴۰.** «سعدی شیرازی» در قرن و «خواجه عبدالله انصاری» در قرن می‌زیسته‌اند.
 (۱) ۶-۵ (۲) ۵-۷ (۳) ۵-۶ (۴) ۷-۵
- ۴۱.** مؤلف کتاب «کشف‌الاسرار» کیست و موضوع آن چیست؟
 (۱) خواجه عبدالله انصاری - تفسیر قرآن (۲) خواجه عبدالله انصاری - تفسیر مناجات نامه
 (۳) رشیدالدین میبیدی - تفسیر قرآن (۴) رشیدالدین میبیدی - تفسیر مناجات نامه
- ۴۲.** کدام گزینه از آثار دکتر علی شریعتی نیست؟
 (۱) کویر (۲) سبک‌شناسی (۳) فاطمه فاطمه است (۴) اسلام شناسی
- ۴۳.** کدام گزینه نادرست است؟
 (۱) گلستان سعدی دارای هشت باب است. (۲) جامی کتاب بهارستان خود را به تقلید از گلستان سعدی نوشته است.
 (۳) بوستان سعدی، نثر آمیخته به شعر است. (۴) نثر گلستان سعدی، مُسَجَّع است.
- ۴۴.** کدام گزینه، از آثار مرحوم «قیصر امین‌پور» نیست؟
 (۱) مثل چشمه مثل نور (۲) کوچه باغ آسمان
 (۳) در کوچه‌ی آفتاب (۴) آینه‌های ناگهان

۴۵. کدام گزینه، «تشبیه» ندارد؟

- (۱) بر روی سبزه و کشته‌های سیراب، درختان باغ و صحرا را دیدم.
 (۲) احساس می‌کردم آب‌های زلال فهم و دانایی در من خواهد جوشید.
 (۳) احساس می‌کردم چشمه‌های معرفت از درون من سرباز خواهند کرد.
 (۴) در کلاس شگفت آفرینش، عظمت خالق را با همه‌ی وجودم لمس می‌کردم.
- ۴۶.** کدام بیت «تشبیه» و هم «شخصیت بخشی» دارد؟
 (۱) ای هست کن اساس هستی / کوه ز درت دراز دستی
 (۲) برگ درختان سبز در نظر هوشیار / هر ورقش دفتری است معرفت کردگار
 (۳) این درختانند هم‌چون خاکیان / دست‌ها بر کرده‌اند از خاکدان
 (۴) از ظلمت خود رهایی‌ام ده / با نور خود آشنایی‌ام ده
- ۴۷.** آرایه‌های ادبی عبارت زیر به ترتیب در کدام گزینه آمده‌است؟
 «آب، تازه نفس و نیرومند با گام‌های استوار و امیدوار شتابان می‌رفت تا خود را به درختان و کشتزارها برساند و در رگ‌های خشکیده‌ی جوی‌های مزرعه و کوچه باغ‌ها جاری گردد.»
 (۱) شخصیت بخشی - تشبیه (۲) تضاد - شخصیت بخشی (۳) تشبیه - تشخیص (۴) مراعات نظیر - تضاد
- ۴۸.** آرایه‌ی ادبی کدام گزینه با بقیه‌ها متفاوت است؟
 (۱) سنگ‌ها و ریگ‌های اطراف چشمه زیر گالش‌های لاستیکی کژال تکان می‌خوردند و بیدار می‌شدند.
 (۲) گرج دست‌هایش را مثل تیغه‌ی داس در هوا می‌چرخاند.
 (۳) تن کژال مثل علفی در باد می‌لرزید.
 (۴) با نگاه‌های کنجکاوانه و تشنه به درس بزرگ طبیعت می‌نگریستم.

۴۹. در کدام گزینه آرایه‌ی ادبی بیش تری وجود دارد؟

- (۱) دشت صدای کژال را به خودش برگرداند.
 (۲) درختان سرسبز شاخه‌ی دست‌های خویش را به آسمان برافراشته بودند.
 (۳) تن کژال مثل علفی در باد می‌لرزید.
 (۴) سنگ‌ها ریز و درشت راه را بر کژال سخت می‌کردند.

۵۰. در متن زیر به ترتیب چه آرایه‌هایی وجود دارد؟

«از صحرا باز می‌گشتم و نسیم، مانند مادری مهربان و آداب دان که به کودکان خویش حق‌شناسی و ادب می‌آموزد، سرهای نهال‌های جوان و بوته‌های نوزاد خویش را به نشانه‌ی احترام و وداع با من خم کرده بود.»

- (۱) تشبیه، تشخیص، مراعات‌نظیر
 (۲) تشخیص، تشبیه، مراعات‌نظیر
 (۳) مراعات‌نظیر، تشبیه، تشخیص
 (۴) تشبیه، مراعات‌نظیر، تشخیص

۵۱. در کدام گزینه آرایه‌ی تشخیص به کار نرفته است؟

- (۱) در کلاس شگفت‌آفرینش و زیبایی طبیعت، عظمت خالق را با همه‌ی وجودم لمس می‌کردم.
 (۲) چشمه‌های معرفت از درون من سرباز خواهند کرد.
 (۳) غرقه‌ی شکوه و اعجاز زیبایی خلقت بودم که ناگهان نوازش لطیف و خنکی را در لای انگشتان پاهای برهنه‌ام احساس کردم.
 (۴) در آخرین نقطه‌ی دید اندک اندک پاک‌ی و صفای صحرا را می‌دیدم.

۵۲. ابیات زیر چند جمله است؟

«دانه آرام بر زمین غلتید / رفت و انشای کوچکش را خواند
 گفت باغی بزرگ خواهیم شد / تا ابد سبزشباز خواهیم ماند»

- (۱) چهار (۲) هشت (۳) شش (۴) پنج

۵۳. در کدام گزینه دو آرایه‌ی «تشبیه» و «تشخیص» به کار رفته است؟

- (۱) دانه آرام بر زمین غلتید / رفت و انشای کوچکش را خواند
 (۲) هر یک از بچه‌ها به سویی رفت / و معلم دوباره تنها شد
 (۳) غنچه هم گفت: گر چه دلتنگم / مثل لبخند باز خواهیم شد
 (۴) روشن و گرم و زندگی پرداز / آسمان مثل یک تبسم شد

۵۴. در بیت زیر کدام آرایه‌ی ادبی وجود دارد؟

«جهان جمله فروغ روی حق دان / حق اندر وی ز پیدایی است پنهان»

- (۱) تضاد (۲) تشخیص (۳) مراعات‌نظیر (۴) کنایه

۵۵. کدام گزینه، «کنایه» ندارد؟

- (۱) به از آن که در پوستین خلق افتی
 (۲) کژال مویه می‌کرد و روناک را صدا می‌زد.
 (۳) نفس داغ‌گرگ یکباره سرد شد.
 (۴) صدای زوزه‌اش، پوست بر تن کژال می‌خراشید.

۵۶. آرایه‌های ادبی عبارت زیر چیست؟

«کودکان پرنشاط گل‌بوته‌ها و نوجوانان امیدوار دَرْت‌ها در گوش نسیم، آمین می‌گفتند.»

- (۱) تضاد - تشخیص (۲) تشبیه - تشخیص (۳) شخصیت‌بخشی - کنایه (۴) تشبیه - تضاد

۵۷. آرایه‌ی ادبی بیت زیر چیست؟

«ای کار گشای هر چه هستند / نام تو کلید هر چه بستند»

- (۱) تشبیه (۲) شخصیت‌بخشی (۳) تضاد (۴) شبکه‌ی معنایی

۵۸. ابیات زیر در چه قالبی سروده شده‌است؟

«جوجه‌های کبوتران گفتند / کاش می‌شد کنار هم باشیم
 توی گلدسته‌های یک گنبد / روز و شب زائر حرم باشیم
 زنگ تفریح را که زنجره زد / باز هم در کلاس غوغا شد
 هر یک از بچه‌ها به سویی رفت / و معلّم دوباره تنها شد»

- (۱) مثنوی (۲) غزل (۳) قطعه (۴) چهارپاره

۵۹. «در پوستین خلق افتادن» یعنی؟

- (۱) لباس دیگران را پوشیدن
 (۲) خود را به شکل انسان‌های دیگر درآوردن
 (۳) با عصبانیت با دیگران سخن گفتن
 (۴) غیبت کردن از مردم

۶۰. در عبارت زیر چند ترکیب وصفی وجود دارد؟

«بار دیگر سرم را برگرداندم و با تکان دادن دست‌هایم به احساسات خاموش اما سرشار از پاکی و صفای این طبیعت و سبزه‌های معصوم پاسخ می‌گفتم.»

- (۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) یک

۶۱. نوع جمله در کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) آفرین جان آفرین پاک را (جمله‌ی عاطفی)
 (۲) پرید از شاخکی بر شاخساری (جمله‌ی خبری)
 (۳) با نگاه کنجکاوانه به درس بزرگ طبیعت می‌نگریستم (جمله‌ی خبری)
 (۴) پروین و سروده‌هایش شگفت‌انگیز است (جمله‌ی عاطفی)

۶۲. کدام جمله از نظر مفهوم و پیام با بقیه متفاوت است؟

- (۱) ای کاش منتظران به آرزوی خود برسند
 (۲) عجب منظره‌ی زیبایی
 (۳) خورشید مثل چراغی زیبا در آسمان می‌درخشد
 (۴) چه مردم مهربان و مهمان‌نوازی

۶۳. کدام واژه با سایر واژه‌ها، هم خانواده نیست؟

- (۱) اعجاز (۲) اعجاب (۳) عاجز (۴) عجز

۶۴. کدام گزینه، شخصیت بخشی ندارد؟

- (۱) آغوش سحر تشنه‌ی دیدار شماست / مهتاب خجل ز نور رخسار شماست
 (۲) رود راهی شد به دریا کوه با اندوه گفت / می‌روی اما بدان دریا ز من پایین‌تر است
 (۳) گرفتم آن گل و کردم خمیری / خمیری نرم و نیکو چون حریری
 (۴) صبحدم مرغ چمن با گل نوحاسته گفت / نازکم کن که در این باغ بسی چون تو شکفت

۶۵. کدام گزینه، دارای جمله‌ای امری است؟

- (۱) خردمند کسی است که از تجربیات زندگی پند و سرمشق می‌آموزد. (حضرت علی (ع))
 (۲) حسد خاصیتی ندارد جز آن‌که از فضیلت آدمی می‌کاهد. (حضرت علی (ع))
 (۳) نیرومند کسی است که هنگام خشم خویشتن‌دار باشد. (پیامبر اکرم (ص))
 (۴) کسی را که از او دانش می‌آموزید، احترام نمایید. (پیامبر اکرم (ص))

۶۶. کدام واژه با بقیه هم خانواده نیست؟

- (۱) معصومیت (۲) عصمت (۳) معصوم (۴) معصیت

۶۷. کدام گزینه از نظر نوع جمله متفاوت است؟

- (۱) آرزوهایتان چه رنگین است
 (۲) کاش با باد رهسپار شوم
 (۳) کاش روزی به کام خود برسید
 (۴) روز و شب زائر حرم باشیم

۶۸. عبارت زیر را کدام گزینه کامل می‌کند؟

«هنگام سخن گفتن یا نوشتن برای انتقال پیام به شنونده یا خواننده از استفاده می‌شود.»

- (۱) زبان (۲) جمله (۳) احساس (۴) گویش

۶۹. نقش دستوری «ش» در بیت «دانه آرام بر زمین غلتید / رفت و انشای کوچکش را خواند» در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) مفعول (۲) مضاف‌الیه (۳) نهاد (۴) متمم

۷۰. بیت «بچه‌ها در کلاس جنگل سبز / جمع بودند دور هم خوش حال» چند جمله است؟

- (۱) ۲ جمله (۲) ۱ جمله (۳) ۳ جمله (۴) ۴ جمله

۷۱. در کدام گزینه ترکیب‌های وصفی بیش‌تری وجود دارد؟

- (۱) برگ درختان، سبزه‌های معصوم، آفرینش خداوند، نظر هوشیار، مادری مهربان
 (۲) باغ‌های سرد، معرفت کردگار، مادری آداب‌دان، کشته‌های سیراب، طبیعت روستا
 (۳) کودکان پرنشاط، احساسات خاموش، بیت سعدی، روح مذاب، دهان خشک
 (۴) برگ کوچک، زنگ انشا، افق‌های دور، گوش نسیم، کودکان خویش، برگ گل

۷۲. در بیت: «زنگ تفریح را که زنجره زد / بازهم در کلاس غوغا شد» نقش حروف چگونه است؟

- (۱) که: حرف ربط، را حرف اضافه، در: حرف اضافه
 (۲) را: حرف نشانه، که: حرف ربط، در: حرف اضافه
 (۳) در: حرف ربط، که: حرف اضافه، را: حرف نشانه
 (۴) در: حرف اضافه، که: حرف ربط، را: حرف اضافه

۷۳. متن زیر از چند جمله تشکیل شده‌است؟

«صدای گرگ که لحظه‌ای خفه شد، آزاد همه‌ی توانش رفت، بی‌حال بر زمین افتاد کژال که صدایی نشنید ایستاد اندوهی به وسعت دشت بر دلش گسترده شد روی گرداند آزاد و گرگ را افتاده دید.»

- (۱) نه (۲) ده (۳) هفت (۴) هشت

۷۴. کدام واژه با بقیه، هم‌خانواده نیست؟

- (۱) غرق (۲) تعریق (۳) غریق (۴) مغروق

۷۵. عبارت زیر چند جمله دارد؟

«پدر را گفتم: از اینان یکی سربرنمی‌دارد که دوگانه‌ای بگذارد. گفت: جان پدر، تو نیز اگر بخفتی به از آن که در پوستین خلق افتی.»

- (۱) شش (۲) هفت (۳) هشت (۴) نه

۷۶. در عبارت زیر کدام واژه «مشبه‌به» است؟

«احساس می‌کردم هم‌اکنون چشمه‌های معرفت از درون من سرباز خواهند کرد.»

- (۱) معرفت (۲) احساس (۳) درون (۴) چشمه

۷۷. در عبارت زیر کدام جمله وجود ندارد؟

«نیما ناگهان به خود می‌آید. می‌گوید: شاعر آن ویکتور هوگو است. معلم می‌گوید: «آفرین بر تو پسر باهوش از کجا فهمیدی» نیما ادامه می‌دهد، قبلاً آن را خودم ترجمه کرده‌ام.»

- (۱) خبری (۲) امری (۳) پرسشی (۴) عاطفی

۷۸. در بیت زیر قافیه و ردیف به ترتیب در کدام گزینه درست است؟

«از ظلمت خود رهایی‌ام ده / با نور خود آشنایی‌ام ده»

- (۱) ده و ده - آشنایی‌ام و رهایی‌ام
 (۲) آشنایی‌ام و رهایی‌ام - ده
 (۳) آشنایی و رهایی - ام‌ده
 (۴) آشنایی و رهایی‌ام - خود

۷۹. بیت زیر چند جمله دارد؟

«هنوز گریه بر این جویبار کافی نیست / بار ابر بهاری بیار کافی نیست»

- (۱) چهار (۲) پنج (۳) شش (۴) هفت

۸۰. نوع آرایه در کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) زنگ تفریح را که زنجره زد
 (۲) غنچه هم گفت گرچه دلتنگم
 (۳) بچه‌ها گرم گفت و گو بودند
 (۴) شبنم از روی برگ گل برخاست

۸۱. عبارت زیر چند جمله است؟

«شبنم از روی برگ گل برخاست / گفت می‌خواهم آفتاب شوم»

- (۱) ۴ (۲) ۳ (۳) ۲ (۴) ۵

۸۲. کدام گزینه با سایر گزینه‌ها هم خانواده نیست؟

- (۱) فراغ (۲) غفار (۳) فراغت (۴) فارغ
۸۳. در کدام گزینه ردیف بیت «از ظلمت خود رهایی ام ده / با نور خود آشنایی ام ده» درست آمده است؟

(۱) آشنایی-رهایی (۲) ام-ام (۳) رهایی-آشنایی ام (۴) ده-ده

۸۴. در بیت «از ظلمت خود رهایی ام ده / با نور خود آشنایی ام ده» کدام آرایه ادبی به کار رفته است؟

(۱) تشخیص (۲) تضاد (۳) مبالغه (۴) تشبیه

۸۵. جمله‌های عبارت زیر از نظر مفهوم و پیام چگونه‌اند؟

«الهی، اگر چه درویشم، ولی دارا تر از من کیست، که تو دارایی منی.» (علامه حسن‌زاده)

(۱) خبری- پرسش- امری (۲) خبری- پرسشی- خبری

(۳) پرسشی- پرسشی- خبری (۴) عاطفی- پرسشی- خبری

۸۶. زمان فعل‌های عبارت زیر به ترتیب در کدام گزینه درست است؟

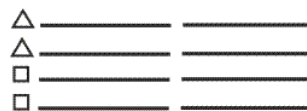
«پدر را گفتم: از اینان یکی سر بر نمی‌دارد که دو گانه‌ای بگزارد.»

(۱) گذشته- گذشته- حال (۲) حال- حال- گذشته

(۳) گذشته- گذشته- آینده (۴) گذشته- حال- حال

۸۷. کدام یک از گزینه‌های زیر «منظومه» به حساب نمی‌آید؟

(۱) خسرو و شیرین (۲) گلستان (۳) منطق الطیر (۴) اسکندرنامه

۸۸. شکل زیر نمایانگر کدام قالب شعری است؟

(۱) چهار پاره

(۲) غزل

(۳) مثنوی

(۴) قطعه

۸۹. همه‌ی گزینه‌های زیر از نظر تعداد جمله‌ها باهم برابرند به جز گزینه‌ی

(۱) یوسف: به این رها شدن از چاه دل میند / این بار می‌برند که زندانی‌ات کنند.

(۲) آن قدر گرم است بازار مکافات عمل / چشم اگر بینا بود هر روز، روز محشر است.

(۳) این که مردم نشانند تو را غربت نیست / غربت آن است که یاران ببرندت از یاد

(۴) به وصف هیچ کسی جز تو دم نخواهم زد / خوشا کسی اگر شاعر است شاعر توست

۹۰. مفهوم بیت «جهان فروغ روی حق دان / حق اندر وی ز پیدایی است پنهان» در کدام گزینه آمده است؟

(۱) جهان پرتوی از وجود خداست (۲) پیدا و نهان برای خداوند آشکار است

(۳) خداوند بی‌نیاز است (۴) جهان حقیقی زیر قدرت خداوند است

۹۱. در ابیات زیر چه صفاتی برای خداوند ذکر شده است؟

ای کار گشای هر چه هستند / نام تو، کلید هر چه بستند

ای هست کن اساس هستی / کوتاه ز درت، دراز دستی

هم قصه‌ی نانموده، دانی / هم نامه‌ی نانوشته، خوانی

(۱) مشکل‌گشایی، عیب‌پوشی، دانایی، عظمت (۲) مشکل‌گشایی، خشمگینی، عظمت، دانایی

(۳) مشکل‌گشایی، آفرینندگی، عظمت، دانایی (۴) مشکل‌گشایی، ستمگری، عظمت، دانایی

۹۲. معنی عبارت: « همه شب، دیده بر هم نبسته و مصحف عزیز بر کنار گرفته.» در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) تمام شبها بیدار بودم و قرآن می‌خواندم.
 (۲) تمام شب مردم دعا می‌خواندند.
 (۳) تمام مدت شب بیدار بودم و قرآن در دستم بود و عبادت می‌کردم.
 (۴) همه‌ی شبها بیدار بودم و قرآن در آغوشم بود.

۹۳. رابطه و نسبت واژگان کدام گزینه با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟

- (۱) درس و مدرسه (۲) والدین و پدر (۳) احسان و محسن (۴) علامه و معلم

۹۴. کدام بیت «آگاهی کامل پروردگار از همه‌ی امور» را بیان می‌کند؟

- (۱) خبر آمد خبری در راه است / سرخوش آن دل که از آن آگاه است
 (۲) ای کارگشای هر چه هستند / نام تو کلید هر چه بستند
 (۳) آن که خبر دار شد ز کیش محبت / کار ندارد به هیچ مذهب و ملت
 (۴) هم قصه‌ی نانموده، دانی / هم نامه‌ی نانوشته، خوانی

۹۵. معنای کدام عبارت در مقابل آن نادرست نوشته شده است؟

- (۱) به از آن که در پوستین خلق افتی: (بهتر از آن است که از مردم بدگویی کنی)
 (۲) دست گیر که دست آویز نداریم: (بدان را زندانی کن که غیر از تو یار و یابوری نداریم)
 (۳) یکی از اینان سر بر نمی‌دارد که دوگانه‌ای بگزارد: (یکی از این آدم‌ها بلند نمی‌شود تا نماز صبح بخواند)
 (۴) دانایی ده که از راه نیفتیم: (به ما آگاهی و دانش عطاکن تا از راه راست منحرف نشویم)

۹۶. ابیات زیر با کدام گزینه ارتباط ندارد؟

این درختانند همچون خاکیان / دست‌ها بر کرده‌اند از خاکدان

با زبان سبز و با دست دراز / از ضمیر خاک می‌گویند راز

- (۱) کودکان پر نشاط گل‌بوته‌ها و نوجوانان امیدوار ذرت‌ها در گوش نسیم، آمین می‌گفتند.
 (۲) نهال‌های جوان سرهای خویش را به نشانه‌ی احترام در آخرین نقطه‌ی صحرا بلند کردند.
 (۳) سبزه‌های معصوم سرهای خود را بالا گرفته بودند و از شکوه خداوند می‌گفتند.
 (۴) درختان سرسبز باغ و صحرا را دیدم که شاخه دست‌های خویش را به آسمان برافراشته بودند.

۹۷. پیام اصلی و مهم بیت: «برگ درختان سبز در نظر هوشیار / هر ورقش دفتری است معرفت کردگار» از کدام گزینه دریافت می‌شود؟

- (۱) نگرش عمیق انسان به فصل بهار و سرسبزی کره زمین
 (۲) طبیعت و زیبایی رابطه‌ی خوبی دارند
 (۳) طبیعت و زیبایی نگاه هوشیارانه می‌خواهد
 (۴) نگرش عمیق انسان به طبیعت سبب خدانشناسی است

۹۸. وجه شبه در عبارت «نسیم مانند مادری مهربان و آداب‌دان به کودکان خویش، حق‌شناسی و ادب می‌آموزد» در کدام

گزینه به‌درستی نیامده است؟

- (۱) مهربانی و حق‌شناسی (۲) مهربانی و آداب دانی
 (۳) آموزگاری و مهربانی (۴) مهربانی و سخت‌کوشی

۹۹. در کدام گزینه همه‌ی واژه‌ها با یک‌دیگر هم‌خانواده نیستند؟

- (۱) غریق، غرق، مستغرق (۲) معصوم، معصومه، عصمت
 (۳) نقطه، نقاط، منقوط (۴) اعجاز، معجزه، موجز

۱۰۰. کدام گزینه درباره‌ی عبارت زیر نادرست است؟

«با نگاه‌های کنجکاوانه به درس بزرگ طبیعت می‌نگریستم. گوش می‌دادم و روحم چنان غرق فهمیدن بود که از هیجان

می‌لرزید. احساس می‌کردم هم‌اکنون چشمه‌های معرفت از درون من سرباز خواهند کرد و آب‌های زلال فهم و دانایی در

من خواهد جوشید.»

- (۱) عبارت آرایه‌ی تشخیص دارد.
 (۲) در عبارت «جمله‌ی عاطفی» وجود دارد.
 (۳) عبارت ۷ جمله دارد.
 (۴) روحم از هیجان می‌لرزید، کنایه دارد.

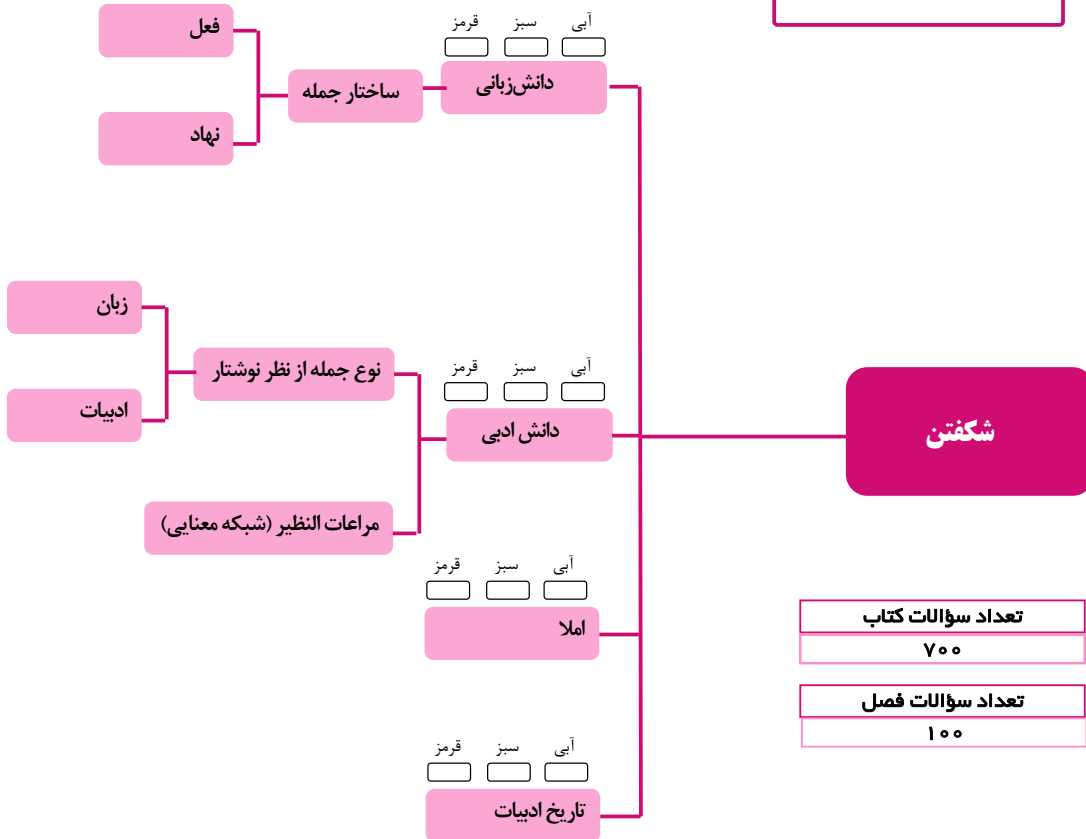

فصل دوم: شگفتن

درخت دانش

با درخت دانش، گام به گام پیشرفت خود را ارزیابی کنید.

گام اول: میزان تسلط خود را با رنگ مشخص کنید.
 آبی: خیلی خوب
 سبز: متوسط
 قرمز: به این قسمت مسلط نیستیم.
گام‌های بعدی: اگر گام اولتان قرمز بود، در نوبت‌های بعدی با مطالعه و تمرین، پیشرفت خواهید کرد. سپس خانه‌های سبز یا آبی را رنگ کنید.

خلاصه درس

درس سوم: نسل آینده‌ساز

نسل آینده‌ساز

نکته‌ی اول: فعل

در قسمت گزاره‌ی جمله یک جزء اصلی وجود دارد که بدون آن معنای جمله ناقص و ناتمام است. این جزء اصلی همان «فعل» است.
نکته‌ی (۱): فعل، بخش اصلی معنای جمله و انتقال دهنده‌ی پیام است.

نکته‌ی (۲): هر فعل چهار مفهوم «کار یا حالت»، «زمان» و «شخص» و «شمار (مفرد و جمع بودن)» را دربردارد. برای مثال فعل «می‌خوانم» انجام کار خواندن را در زمان گذشته با اول شخص مفرد نشان می‌دهد.

نکته‌ی دوم: زبان و ادبیات

برای بیان منظور:

(۱) گاهی کلام خود را ساده بیان می‌کنیم و به دنبال بیان آن به شیوه‌ای زیبا نیستیم و فقط در پی گفتن مقصودیم.
 (۲) و گاهی در کلام خود از آرایه‌های ادبی بهره می‌گیریم و منظور خود را زیباتر و تأثیرگذارتر بیان می‌کنیم.
 در بیان نوع اول از «زبان» و در بیان نوع دوم از «ادبیات» بهره گرفته‌ایم.

مثال: اکنون فصل بهار است و همه‌جا سرسبز شده‌است. (زبان)

فصل بهار از راه رسیده‌است و لباس سبز و درخشانی بر تن درختان کرده‌است. (ادبیات)

واژه‌هایی که از نظر املا و معنا مهم‌اند:

«به‌رغم - تحلیل کردن - مطبوعات - انحراف - خطا - صلاح و پاکدامنی - صداقت - اعتراف - غیرت - هیئت - استحکامات - مقتدر - نشاط - فرصت - زندهار - همت - اوایل - نظام اسلامی - به‌هیچ‌وجه»

بیدل دهلوی: یکی از بزرگ‌ترین شاعران فارسی‌گوی هند است.

او در سال ۱۰۵۴ هجری قمری در شهر عظیم‌آباد دیده به جهان گشود. (قرن ۱۱)

مولوی: از شاعران و عارفان بزرگ ایران در قرن هفتم هجری قمری.

آثار مولوی (عبارت‌انداز):

۱- مثنوی معنوی (عظیم‌ترین اثر مولانا با ۲۶۰۰۰ بیت که گنجینه‌ای از معارف اسلامی است).

۲- دیوان شمس

۳- فیه‌ما‌فیه

۴- مکتوبات

۵- مجالس سبعة

خلاصه درس

درس چهارم: با بهاری که می‌رسد از راه

با بهاری که می‌رسد از راه

نکته اول: نهاد و گزاره

نهاد: قسمتی از جمله است که درباره‌ی آن خبر یا توضیحی داده می‌شود. به عبارت دیگر نهاد قسمتی از جمله است که انجام کار یا داشتن حالتی به آن نسبت داده می‌شود.

نکته ۱: برای یافتن نهاد می‌توان از این روش استفاده کرد.

چه کسی یا چه چیزی + فعل؟ جواب: نهاد

مثال: محمد کتاب‌ها را یکی یکی خواند. چه کسی + خواند؟ محمد: نهاد

گزاره: همان گزارش و خبری است که درباره‌ی نهاد جمله می‌آید.

در مثال بالا، «کتاب‌ها را یکی یکی خواند» گزاره‌ی جمله است.

نکته ۲: در قسمت گزاره‌ی جمله، اجزایی مانند مسند، مفعول، قید، صفت، متمم و . . . می‌آید.

نکته دوم: مراعات نظیر

مراعات نظیر یا شبکه معنایی آوردن واژه‌هایی از یک مجموعه است که با هم ارتباط و تناسب دارند.

این تناسب می‌تواند از نظر جنس، نوع، زمان، مکان، همراهی و . . . باشد.

مثال: ابر و باد و مه و خورشید و فلک در کارند تا تو نانی به کف آری و به غفلت نخوری (سعدی)

فریب باغبان مخور ای گل که آب می‌دهد اما گلاب می‌گیرد (صائب تبریزی)

واژه‌هایی که از نظر املا و معنا مهم‌اند:

«تبسم - حسرت - انتقال - وابستگی - کم حوصلگی - استقلال طلبی - علایق - بیهوده - تأمل - بصیرت - آراستگی - مهارت - اندرز - راز و رمز -

پاکیزگی - فراز و فرود»

محمدجواد محبت: شاعر معاصر.

از آثار اوست: رگبار کلمات - کوچه باغ آسمان - با بال این پرند سفر کن - از مرزهای فریاد - با موج عطرها بهشتی - خاطرات سبز

املا و لغت

۱. در کدام گزینه معنی واژه‌ی «به‌رغم» درست آمده‌است؟
 (۱) گران قیمت (۲) معادل (۳) باهمه (۴) وارونه
۲. معنای درست واژگان «استعداد، والا، مقتدر، تبسم» در کدام گزینه وجود دارد؟
 (۱) توانایی، برتری، توانمند، لب باز کردن
 (۲) توانایی، عالی، توانمند، شادی کردن
 (۳) توانایی، مقام، توانمند، لبخند زدن
 (۴) توانایی، عالی، توانمند، لبخند زدن
۳. معنای کدام گزینه نادرست است؟
 (۱) تأمل: صبر کردن (۲) بصیرت: بینش (۳) همت: سعی (۴) صلاح: درستی
۴. معنای درست واژگان: «مطبوعات، استحکامات، هیئت» در کدام گزینه وجود دارد؟
 (۱) روزنامه‌ها، دیوارها، گروه
 (۲) مجلات، سختی‌ها، دسته
 (۳) روزنامه‌ها، موانع برای دفع دشمن، گروه
 (۴) روزنامه‌ها، ارتفاعات، دسته
۵. کدام گزینه با سایر گزینه‌ها «مترادف» نیست؟
 (۱) رشد کردن (۲) پرواز کردن (۳) بالیدن (۴) فخر کردن
۶. کدام واژه به معنای «کمیاب و ارزشمند» است؟
 (۱) کمیت (۲) کمال (۳) کیمیا (۴) کلان
۷. کدام واژه معنی «مُراد» نیست؟
 (۱) منظور (۲) محصول (۳) مقصود (۴) خواسته
۸. کدام گزینه مترادف واژه‌ی «کردار» است؟
 (۱) برخوردار (۲) پندار (۳) گفتار (۴) رفتار
۹. واژه‌ی «.....» به معنای «به زبان آوردن حقیقت» است.
 (۱) اقتدار (۲) اعتبار (۳) اعتدال (۴) اعتراف
۱۰. معنای چند واژه در مقابل آن درست نوشته شده‌است؟
 «سرّ / راز / شعور: نشاط / هیئت: دسته / مقتدر: مردانگی / پارسایی: رهایی / تبسم: لبخند زدن / صلاح: درستی / استقلال: وابسته نبودن / حسرت: افسوس»
 (۱) پنج (۲) شش (۳) هفت (۴) هشت
۱۱. کدام واژه به معنای «قابلیت» است؟
 (۱) استعداد (۲) متعال (۳) انقلاب (۴) علیه
۱۲. واژه‌ی «به‌رغم» به معنای «.....» است.
 (۱) با این‌که (۲) برپایه (۳) برخلاف (۴) علیه
۱۳. واژه‌ی «بصیرت» به کدام معنی نیست؟
 (۱) بینش (۲) آگاهی (۳) آشنایی (۴) دانایی
۱۴. معنی واژه‌های «رستگاری - بالیدن - پارسایی» به ترتیب در کدام گزینه آمده‌است؟
 (۱) برخاستن - رشد و نمو یافتن - پاکدامنی
 (۲) خلاصی یافتن - جبران کردن - پرهیزکاری
 (۳) رهایی - پشتیبانی کردن - پرهیز کاری
 (۴) نجات - فخر کردن - پاکدامنی